

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครวัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิทยาลัยมหาดไทย
คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก
กลุ่มวิชา การพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์

แผนการปฏิบัติการพยาบาลของอาจารย์พยาบาล (faculty practice) ประจำปีการศึกษา 2566
ประเด็นพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในวัยรุ่นครรภ์แรก

ชื่อ นางประไพจิตร โสมภีร์

1. สาขาวิชาความชำนาญ/เชี่ยวชาญ/เนื้อหาที่สอน

1.1 ภาคทฤษฎี การพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์

1.2 ภาคปฏิบัติ การพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์

2. รูปแบบ faculty practice ของอาจารย์

ปฏิบัติงานร่วมกับ APN/พยาบาลผู้ชำนาญการขึ้นไปในคลินิกพยาบาล

ปฏิบัติงานร่วมกับผู้บริหารในการพัฒนารูปแบบบริหารพยาบาล คุณภาพการบริการพยาบาลเพื่อ
ผู้รับบริการกลุ่มเป้าหมาย หรือการพัฒนาบุคลากร/กำลังคน

ปฏิบัติงานร่วมกับ APN/พยาบาลผู้ชำนาญการขึ้นไป ทำวิจัย ใช้ผลงานวิจัย พัฒนาแนวปฏิบัติทางการ
พยาบาล หรือพัฒนาความรู้จากกรณีศึกษาในสถานการณ์จริง

สร้างความรู้จากการปฏิบัติ การวิจัย ตีพิมพ์ผลงานวิชาการร่วมกับฝ่ายการพยาบาล เป็นต้น

Individual development plan (IDP) ของอาจารย์แต่ละคนที่สามารถเพิ่มพูนประสบการณ์การ
ปฏิบัติการพยาบาลเฉพาะผู้ป่วย เฉพาะกลุ่ม เฉพาะโรค

เป็นที่ปรึกษาทางวิชาการและวิชาชีพในการดูแลเฉพาะกลุ่ม เฉพาะโรค หรือที่ปรึกษาการวิจัย
(consultation)

3. ปฏิบัติการพยาบาล เรื่องการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในวัยรุ่นครรภ์แรก

ผู้รับบริการ หญิงตั้งครรภ์และมารดาหลังคลอดวัยรุ่นครรภ์แรกที่รับบริการแผนกฝากครรภ์และตึกสูติกรรม
หลังคลอด รพ.นพรัตนราชธานี

รายบุคคล

ครอบครัว

กลุ่มและชุมชน

4. การอบการบูรณาการ

องค์ความรู้สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอน รายวิชาการพยาบาลมารดาทารกและ
การการผดุงครรภ์ หัวข้อ การส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในวัยรุ่นครรภ์แรก

การวิจัย เรื่อง

ปฏิบัติการพยาบาล การส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในวัยรุ่นครั้งแรก

อื่นๆ.....

5. วัตถุประสงค์/เป้าหมายการปฏิบัติการพยาบาลสร้างความเชี่ยวชาญ

5.1 จัดทำบันทึกข้อตกลงระหว่างวิทยาลัยฯ และโรงพยาบาลนพรัตนราชธานี ในการปฏิบัติการพยาบาลและการประเมินผลลัพธ์ทางการพยาบาล

5.2 ศึกษาเคสรายกรณีหญิงตั้งครรภ์และมารดาหลังคลอดที่มารับบริการแผนกฝากครรภ์ ดึกหลังคลอด รพ.นพรัตนราชธานี

5.3 วิเคราะห์สาเหตุ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เพียงอย่างเดียวอย่างน้อย 6 เดือนของหญิงหลังคลอดวัยรุ่นครั้งแรก

5.4 สืบหาข้อมูลและพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในวัยรุ่นครั้งแรก

5.5 ทดลองใช้รูปแบบการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในวัยรุ่นครั้งแรก

5.5.1 ปฏิบัติทักษะการจัดทำอุ้มทารกและการแก้ปัญหาการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในวัยรุ่นครั้งแรก

5.5.2 ปฏิบัติทักษะการให้คำปรึกษาการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในวัยรุ่นครั้งแรก

5.5 จัดทำรายงานผลลัพธ์ทางการพยาบาล

5.6 ถอดบทเรียนร่วมกับแหล่งฝึก

5.7 สรุปประเมินผลการนำคู่มือการสอนไปใช้

5.8 พัฒนาคู่มือการสอนในชั้นเรียนเรื่องการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในวัยรุ่นครั้งแรก

6. แผนปฏิบัติการพยาบาล (Faculty Practice Action Plan)

วันที่/เวลา	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรม ปฏิบัติการพยาบาล	สถานที่/ ผู้ให้บริการ	รายชื่อพยาบาลชำนาญการ/APN
แผนกฝากครรภ์ 4 วัน (19-22 มีนาคม 2567)	28	ปฏิบัติงานร่วมกับพยาบาลชำนาญการในแผนกฝากครรภ์ในการสำรวจข้อมูลเพื่อพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในวัยรุ่นครั้งแรก	หญิงตั้งครรภ์ที่มารับบริการแผนกฝากครรภ์ รพ.นพรัตนราชธานี	พว.ไพลิน แซ่มเจริญ
แผนกฝากครรภ์ 5 วัน (25-29 มีนาคม 2567)	35	ปฏิบัติงานร่วมกับพยาบาลชำนาญการในแผนกฝากครรภ์ในการทดลองใช้รูปแบบการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในวัยรุ่นครั้งแรก	แผนกฝากครรภ์ รพ.นพรัตนราชธานี	พว.ไพลิน แซ่มเจริญ

วันที่/เวลา	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรม ปฏิบัติการพยาบาล	สถานที่/ ผู้รับบริการ	รายชื่อพยาบาลชำนาญการ/APN
ติ้กสูติกรรมหลังคลอดสามัญ ชั้น 16 4 วัน (1-4 เมษายน 2567)	28	ปฏิบัติงานร่วมกับพยาบาลชำนาญการใน ติ้กสูติกรรมหลังคลอดสามัญ ชั้น 16ใน การสำรวจข้อมูลเพื่อพัฒนารูปแบบ การส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ในวัยรุ่นครรภ์แรก	มารดาและทารกติ้ก สูติกรรมหลังคลอด สามัญ ชั้น 16 รพ.นพรัตนราชธานี	พว.เฉลิมขวัญ ศรี สุวรรณ
ติ้กสูติกรรมหลังคลอด 5 วัน (22-26 เมษายน 2567)	35	ปฏิบัติงานร่วมกับพยาบาลชำนาญการใน ติ้กสูติกรรมในการทดลองใช้รูปแบบการ ส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในวัยรุ่น ครรภ์แรก	มารดาและทารกติ้ก สูติกรรมหลังคลอด สามัญ ชั้น 16 รพ.นพรัตนราชธานี	พว.เฉลิมขวัญ ศรี สุวรรณ
รวม	126			

ขอรับรองว่า นางประไพจิตร โสมภีร์ ได้ปฏิบัติ Faculty Practice ครบถ้วนตามตารางการปฏิบัติงาน

.....

(นางประไพจิตร โสมภีร์)
 พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ

.....

(นางสาวพรรณภา เรืองกิจ)
 รองผู้อำนวยการกลุ่มงานด้านวิชาการ

รายงานผลลัพธ์การปฏิบัติความเชี่ยวชาญทางการแพทย์พยาบาลปีการศึกษา 2566

ชื่อ นางประไพจิตร โสมภีร์ เรื่องพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในวัยรุ่นครรภ์แรก

ผู้รับบริการ หญิงตั้งครรภ์และมารดาหลังคลอดวัยรุ่นครรภ์แรกที่รับบริการแผนกฝากครรภ์และตึกสูติกรรมหลังคลอด รพ.นพรัตนราชธานี

วัตถุประสงค์การพัฒนาความเชี่ยวชาญ

1. เพื่อพัฒนาคุณภาพปฏิบัติการพยาบาลการส่งเสริม สนับสนุน และปกป้องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในมารดาวัยรุ่น
2. เพื่อพัฒนาความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในวัยรุ่นครรภ์แรก
3. เพื่อนำการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในวัยรุ่นครรภ์แรก มาเป็นประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนวิชาการพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์ เรื่องการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ระยะเวลาฝึกความเชี่ยวชาญ 18 วัน (126 ชั่วโมง)

ความเป็นมาและความสำคัญของการพัฒนาความเชี่ยวชาญด้านการปฏิบัติการพยาบาล

อัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาวัยรุ่นเป็นปัญหาสาธารณสุขทั้งในระดับประเทศและระดับโลก ทั้งระยะเวลาแรกเริ่มให้นมแม่และความต่อเนื่องในการให้นมแม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในมารดาวัยรุ่นครรภ์แรกมีภาวะเสี่ยงที่จะเลิกให้นมแม่ก่อน 6 เดือนแรกมากกว่ามารดาผู้ใหญ่ จากสถิติมารดาวัยรุ่นหลังคลอดที่เลี้ยงลูกด้วยนมแม่มีเพียงร้อยละ 17 และยังพบว่า มารดาวัยรุ่นที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปี มีอัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว (Exclusive Breast feeding) เพียงร้อยละ 6.7 ซึ่งเป็นสถิติที่ต่ำมาก ทั้งนี้มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจที่จะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ได้แก่ ทารกที่เกิดจากมารดาวัยรุ่นส่วนใหญ่เกิดจากความไม่พึงประสงค์ มารดาวัยรุ่นไม่มีความพร้อมที่จะดูแลลูกของตนเองอีกทั้งยังต้องเผชิญวิกฤติในการเป็นวัยรุ่นและบทบาทการเป็นมารดา มีข้อจำกัดหลายอย่าง เช่น ไม่มีความรู้ ไม่มีประสบการณ์การเลี้ยงลูก ครอบครัวไม่สนับสนุนช่วยเหลือ สังคมและสื่อออนไลน์

ดังนั้นการส่งเสริมมารดาวัยรุ่นครรภ์แรกให้ประสบความสำเร็จในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน จึงเป็นบทบาทที่สำคัญของพยาบาลที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม สนับสนุน และปกป้องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกจึงอาจเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้การส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาวัยรุ่นครรภ์แรกประสบผลสำเร็จได้

กิจกรรมการฝึกความเชี่ยวชาญ

วันที่ปฏิบัติการ พยาบาล	รายละเอียดกิจกรรม	จำนวนชั่วโมง	ผลการปฏิบัติการพยาบาล
แผนกฝากครรภ์ 4 วัน (19-22 มี.ค.67)	สำรวจข้อมูลและพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในวัยรุ่นครรภ์แรกที่แผนกฝากครรภ์	28 ชั่วโมง	นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์หญิงวัยรุ่นตั้งครรภ์แรกจำนวน 12 ราย มาพัฒนาแนวปฏิบัติทางคลินิกในการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในวัยรุ่นครรภ์แรกที่แผนกฝากครรภ์
แผนกฝากครรภ์ 5วัน (25-29 มี.ค.67)	ทดลองใช้รูปแบบการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในวัยรุ่นครรภ์แรก -ปฏิบัติทักษะการแก้ปัญหาการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในวัยรุ่นครรภ์แรก ได้แก่ ปัญหาหัวนมสั้น หัวนมบอด หัวนมบวม -ปฏิบัติทักษะการให้คำปรึกษาการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในวัยรุ่นครรภ์แรก	35 ชั่วโมง	ทดลองใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในวัยรุ่นครรภ์แรกจำนวน 18 ราย
ตึกสูติกรรมหลัง คลอด 4 วัน (1-4 เม.ย.67)	สำรวจข้อมูลและพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในวัยรุ่นครรภ์แรกที่	28 ชั่วโมง	นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มารดาวัยรุ่นครรภ์แรกจำนวน 7 ราย มาพัฒนาแนวปฏิบัติทางคลินิกในการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในวัยรุ่นครรภ์แรกที่ตึกหลังคลอด
ตึกสูติกรรมหลัง คลอด 4 วัน (22-26 เม.ย.67)	ทดลองใช้รูปแบบการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในวัยรุ่นครรภ์แรก -ปฏิบัติทักษะการจัดทำอุ้มทารกและการแก้ปัญหาการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในวัยรุ่นครรภ์แรก -ปฏิบัติทักษะการให้คำปรึกษาการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในวัยรุ่นครรภ์แรก	35 ชั่วโมง	ทดลองใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในวัยรุ่นครรภ์แรกจำนวน 5 ราย
รวม		126 ชั่วโมง	

ผลการพัฒนาความเชี่ยวชาญด้านการปฏิบัติการพยาบาล

ความเชี่ยวชาญที่ได้รับการพัฒนา

- 1.การส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในวัยรุ่นครรภ์แรก

2. ทักษะการจัดทำอุ้มทารกและการแก้ปัญหาการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในวัยรุ่นครั้งแรก

3. ทักษะการให้คำปรึกษาการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในวัยรุ่นครั้งแรก

ประโยชน์และการนำไปใช้

1. หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นแรกได้รับการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเป็นระบบ
2. เพิ่มอัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เพียงอย่างเดียวอย่างน้อย 6 เดือน ของหญิงหลังคลอดวัยรุ่นแรก
3. รูปแบบการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในวัยรุ่นแรก
4. พัฒนาคู่มือการสอนในชั้นเรียน

สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติการพยาบาล

สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติการพยาบาลครั้งนี้ คือบทบาทที่สำคัญของพยาบาลในการส่งเสริม สนับสนุน และปกป้องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกอย่างเป็นระบบเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่ ช่วยให้การส่งเสริมมารดาวัยรุ่นแรกให้ประสบความสำเร็จในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดี่ยว 6 เดือนได้ มากขึ้น

.....

(นางประไพจิตร โสมภีร์)

พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ